

POSTANOWIENIE

22 maja 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Mariusz Łodko

na posiedzeniu niejawnym 22 maja 2025 r. w Warszawie
w sprawie ze skargi P. G.
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku
Sądu Okręgowego w Szczecinie
z 28 stycznia 2022 r., II Ca 815/21,
wydanego w sprawie z powództwa P. G.
przeciwko Towarzystwu Ubezpieczeń i Reasekuracji spółce akcyjnej
w W.
o zapłatę,

odrzuca skargę.

[wr]

UZASADNIENIE

P. G. wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z 28 stycznia 2022 r. Zaskarżając wyrok w części, tj.: w punkcie I a – w części oddalającej powództwo oraz w punkcie I b, c, oparł skargę na rażącym naruszeniu przepisów prawa procesowego: art. 232 k.p.c. oraz przepisów prawa materialnego: art. 6 k.c., art. 66 § 1 k.c., art. 361 § 1 i 2 w zw. z art. 363 § 1 i 2 k.c., art. 362 w zw. z art. 354 § 2 w zw. z art. 826 § 1 k.c. w zw. z art. 16 ust. 1 pkt 2 ustawy z 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (dalej jako: „u.o.u.o.”), art. 436 § 2 w zw. z art. 415 w zw. z art.

805 § 1 i 2 k.c. i art. 19 ust. 1 u.o.u.o. Wniósł o stwierdzenie, że zaskarżony wyrok jest niezgodny ze wskazanymi przepisami prawa.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Artykuł 424⁵ § 1 k.p.c. określa wymogi konstrukcyjne skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku, które powinny być spełnione kumulatywnie. Brak któregokolwiek z elementów konstrukcyjnych skargi jest brakiem istotnym, nieusuwalnym w postępowaniu naprawczym i powoduje jej odrzucenie *a limine* (zob. postanowienia SN: z 30 listopada 2005 r., IV CNP 4/05; z 18 stycznia 2006 r., III CNP 26/05, i z 2 marca 2006 r., IV CNP 8/06).

Obowiązkiem wnoszącego skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku jest uprawdopodobnienie wyrządzenia mu szkody przez jego wydanie (art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.). Szkodą w rozumieniu przepisów o skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest konkretny uszczerbek majątkowy, ustalony zgodnie z art. 361 § 2 k.c. (zob. postanowienie SN z 23 czerwca 2015 r., V CNP 60/14). W poglądach orzeczniczych Sądu Najwyższego przyjmuje się, że uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody przez wydanie wyroku polega na złożeniu przez skarżącego oświadczenia, że szkoda wystąpiła oraz przeprowadzeniu przekonującego wyводу wskazującego na rodzaj szkody będącej konsekwencją wydania zaskarżonego wyroku, czas jej powstania oraz związek przyczynowy między poniesioną szkodą a wydaniem zaskarżonego orzeczenia oraz także przedstawienie dowodów służących uwiarygodnieniu tego wyводу (zob. postanowienia SN: z 31 stycznia 2006 r., IV CNP 38/05; z 8 grudnia 2016 r., V CNP 37/16; z 23 września 2005 r., III CNP 5/05, i z 16 marca 2018 r., V CNP 42/17).

Przedstawiona w uzasadnieniu skargi argumentacja nie spełnia wymogów uprawdopodobnienia szkody (art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.). Skarżący ograniczył się do stwierdzenia, że na skutek zaskarżonego orzeczenia – którym Sąd drugiej instancji uwzględnił apelację pozwanego, zmienił wyrok Sądu Rejonowego i oddalił powództwo w przeważającej części – utracił możliwość uzyskania od pozwanego należnego mu odszkodowania, w wysokości określonej w opinii biegłego

sądowego. Szkoda wyrządzona powodowi odpowiada więc *de facto* kwocie dochodzonego roszczenia.

Twierdzenie, że szkoda wyrządzona przez wydanie prawomocnego orzeczenia polega na pozbawieniu skarżącego kwoty odpowiadającej zgłoszonemu żądaniu jest oczywiście niewystarczające z punktu widzenia obowiązku sprostania wymaganiom decydującym o dopuszczalności skargi. Gdyby powołanie się na oddalenie powództwa miało być wystarczające dla spełnienia tego wymagania, wprowadzenie przez ustawodawcę obowiązku uprawdopodobnienia wyrządzenia szkody traciłoby sens (zob. postanowienia SN: z 13 listopada 2007 r., III BP 7/07; z 23 października 2009 r., IV CNP 67/09; z 8 grudnia 2009 r., III CNP 53/09, i z 30 listopada 2018 r., I CNP 43/17). Skoro między wydaniem zaskarżonego orzeczenia a powstaniem szkody musi zachodzić normalny, adekwatny związek przyczynowy, to szkoda spowodowana przez wydanie orzeczenia powinna zresztą powstać później niż w dacie wydania orzeczenia. Z tej przyczyny judykatura zgodnie przyjmuje, że nieuwzględnienie powództwa w żądanej wysokości, nie może być utożsamiane z wyrządzeniem szkody (zob. poglądy orzecznicze SN powołane w uzasadnieniu postanowienia SN z 28 listopada 2016 r., II CNP 24/16).

Z kolei wskazane w ramach uprawdopodobnienia szkody koszty procesu, którymi strona została obciążona, nawet wtedy, gdy zostały uiszczone, nie stanowią szkody uzasadniającej wniesienie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia (zob. postanowienia SN: z 25 maja 2007 r., III CNP 30/07; z 21 lutego 2013 r., III CNP 2/13; z 27 marca 2015 r., I CNP 43/14, i z 29 marca 2019 r., IV CNP 33/18).

Zwrócić uwagę należy również, że skarżący – formułując zarzuty skargi – nie powołał jurystycznych argumentów, które mogłyby przekonywać o tym, że naruszenie przepisów powołanych w podstawach skargi, jeśli miało miejsce, skutkowało wydaniem orzeczenia, którego niezgodność z prawem miałaby charakter elementarny i oczywisty. Wywody przedstawione w uzasadnieniu skargi stanowiły polemikę prawną ze stanowiskiem Sądu Okręgowego, właściwą zwykłym środkiem odwoławczym rozpoznawanym w toku instancji. W całości pomijały one specyfikę skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia,

której zasadność jest warunkowana stwierdzeniem kwalifikowanych błędów w ocenie stanu prawnego, których wykazanie obciąża każdorazowo stronę skarżącą (zob. wyrok TK z 27 września 2012 r., SK 4/11, OTK-A 2012, Nr 8, poz. 97 oraz wyroki SN: z 31 marca 2006 r., IV CNP 25/05, OSNC 2007, Nr 1, poz. 17; z 4 stycznia 2007 r., V CNP 132/06, OSNC 2007, Nr 11, poz. 174, i z 13 stycznia 2017 r., III CNP 3/16).

Z uzasadnienia skargi wynika ponadto, że sformułowane przez skarżącego zarzuty naruszenia przepisów prawa materialnego, zmierzają w istocie do zakwestionowania dokonanej przez Sąd Okręgowy oceny dowodów oraz ustaleń faktycznych. Podstawą skargi nie mogą być natomiast zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 424⁴ zd. 2 k.p.c.). Wynika to z charakteru postępowania przed Sądem Najwyższym oraz z funkcji tego Sądu ukonstytuowanego, jako sądu prawa, sprawującego nadzór nad działalnością sądów powszechnych w zakresie orzekania. Ocena dowodów pozostaje zatem wyłączną domeną sądów powszechnych i nie może być dokonywana oraz kontrolowana przez Sąd Najwyższy (zob. postanowienie SN z 21 września 2023 r., I CNP 49/23).

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji, na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c.

[wr]

[a.ł]